

Edasi

Annulustuste ja tellimiste hinnad	
Annulamine	Tellimine
esimesel 15. 3 r. kul.	Siinades 1 kuu — 1 rbl.
viimasel 1 " "	aasta — 11 rbl.
teisel 6 " "	Maal 1 kuu — 50 kop.
3. har. afut. 20 " "	aasta — 5 rbl. 50 kop.
E. Kirjast. Ühisele liikmetele ja kollekt. tellides 15% odavam.	

Mr. 95 (2295)

Teisipäeval, 28. aprillil 1925

8. aastal

Hindenburg — Sakslamaa president.

Berliinist, 26. apr. Presidendi valiti Hindenburg 14.640.000 häälega, Marx sai 13.753.000 häält ja Thälmann — 1.932.000 häält.

Rosta teadetel sai Hindenburg — 14.639.927 häält, Marx — 12.740.489 häält ja Thälmann — 1.800.000 häält. Üldse võtsid valimistest osa 78 prots. valijaid.

Wõitluse ägeus.

Berliinist, 26. apr. Laupäeva õhtul ja hilja öösel oli valimise võitlus kõige äge. Masinad olid kooletud ja rongikäigud ulatasid kaugele üle kõigist eelmistest. Väänepoolsete kodanlaste linnaosas valitsesid täiesti monarkistid. Uulitel ajal avaldavad kodanlikust naisterahwad tormilist kiiduwaldust monarkistidele, rahwuslased peavad endid väljastatult äärmal.

Hilja õhtul julgelt wabariikliku liidu liikmed tõrjutasid rongikäiku ette võtta linna Vääne osasse, kusjuures Margi kandidatuuri poolehoidjaid dieti tugew politseinikute jalg taites.

Tööliste linnaosas oli sellele täielik vastand: jään oli pime ja tühi. Riipea kui kummelid töölised alla kogunes, kists politsei neid filmapilt laiali minna, et mitte liikumist takistada.

Seni on Berliinis päälle paljude raskest haawatute walmise kihutuste ajal tapetud üks wabariikliku ühise liige, keda lastis jaksit. Valimiste täitu on raske ette ütelda, sest terve rida ootamatusi on võimalikud.

Wabariiklaste kottupõrge monarkistidega.

Berliinist, 26. apr. Hoolimata wihmast, on uulitjad rahwast tungil täis. Eriti palju inimesi on Kurfürstendammi uulitel. Valimiste kihutustel on oma fõrgustipul, agitatsioonist wõtab osa aeroplaanid, määratu ahel automobiilid jne. Wabariiklaste ja monarkistide wastastikku juhtumisel tekkis kottupõrge ja faelus. Politsei arreteeris hulk inimesi. Wõeti kinni ka hulk kodanikke daamifid. Hästi maffetud propaganda Margi eest tungis ka tööliste linnaosadesse. Valimistest osawõtjate arv tõusis 85 prots. (märtsikuul oli valimistel 67 prots., detsembril läinud aastal 78 prots.).

Hindenburg wõidab.

Berliinist, 26. apr. Kell 12 1/2 lasi ülbine pilt walimistest järeldada, et on edu Hindenburgil ja Thälmannil, kuna taotuses on Marx. Kommunistide edu on märgata eriti Saksenis, kus Thälmannile antawate hääle arv tõusis 204 tuhande päält 234 tuhande päälle.

Marxile antawate hääle wähenemist on märgata, waatamata sellest, et hääletajate arv suurenes, eriti 5 piirkonnas: Pommernis, Merseburgis, Saksenis, Schleswigis ja Thüringenis.

Kus Hindenburg kõige rohkem hääli saab, on: Pommern, Thüringen, Schleswig, Westfalen, Dresden, Würtemberg. Margi kandidatuur wõitis Kölnis, Ulem-Baieris ja Alam-Baieris, kus Hindenburg taotas 12 tuhat hääli. Berliin annab muidugi Margile enamuse. Nähtawasti on aga üldine wõit Hindenburgil.

Kas nüüd annawad?

Berliinist, 26. apr. „Berliner Tageblatt“ awaldas eile tähtsamate Ameerika pangategelaste telegrammi, millest selgub, et waatamata parempoolsete lehtede seletusest, ütlevad Ameerika rahawürstid kategooriliselt seni ära laenuandmisest Saksia ettemõtetele, kuni ei ole lõpuliselt selgunud, kas saab Hindenburg Saksiamaa presidendiks ehk ei.

Soldauft Potsdamini.

Hindenburg ei ole poliitik ja on muidugi ainult sõjalis Saksiamaa monarkistide meeleheidetele ja lootustele. Tema seljataga seisawad teised. Hindenburg tunneb oma nõrkust ja juba sõja ajal nimetati teda ülemjuhatajaks, kuna tõeliseks juhiks oli päästaabi ülem kurikuulus kindral Ludendorff.

Hindenburg on Soldau kangelane, kes siis wõitis lahkesti wastu tuntud Wene jala-kuulajat Mjaskojedowi.

Saksa wägede esinene ülemjuhataja oli von Kluck, kes wõidurikkalt läis läbi Belgia ja taotas siis Marne ääres. Tema ajamele määrati siis rahwuslaseks kangelaseks jaanud „weltweber“ Hindenburg. Hindenburg on wastandina oma sõbra admiral Tirpitzile poliitiliselt täiesti kirjaoskamatu ja sai kergeasti Wilhelmi mõju alla.

Sõja ajal püstitasid sakslased Hindenburgile puust aujamba, millesse Saksa kodanlased tagusid raudnaelu, mida nad ostsid sõjainvaliididele maffetawa toetusraha eest. Hindenburg oli raudne feldmarjhall, raudristiga rinnal.

Kui tuli Hindenburg Soldauft Potsdami presidendi troonile.

Kui wõitluses mauridega langes Sid Campeador, sõdis Hispaania rüütlid, keda mauride wäed tagasi tõrjusid, tema furnukeha hobuse selga, et elustada oma sõjawägefid ja waenlast tagasi tõrjuda.

Saksiamaa kapitalism seob hobuse selga seitsmekümnele aastase Hindenburgi, wana Saksiamaa rahwuslase, et algada pöördust kallaletungimist tööstistele ja wäikekodanlastele, kelledest jeni weel kõik ei ole walmis wõitlema nõukogude wabariigi eest, waid wõitlewad kodanliku wabariigi määrdinud lipu all.

Wõitis wanate Hindenburg keisri lipu all.

See lipp ei wõi katta miljonisi sõja ohwreid, kes magawad maamullas, ei wõi katta miljonisi invaliide, kes kerjavad armuandeid, ei wõi kuitatada leskede ja waestelaste pisaraid.

Saksiamaa sõjaldemokraatia äraandmise kogu „juurus“ seisab selles, et see wana lipp wõib saada weel kardetawaks Saksiamaa uuele lipule.

Eest keda soendas, keda toitis, kelle juhdant rõõmustas Saksiamaa kodanlik wabariik?

Misjuguhest hallitast peab woolama waimustuse oja wõitluseks wana wampiiriga, kes ülestõusnud hauast.

Õigegi need töölised hulga, kes tahawad wõidelda kodanliku wabariigi eest, küsivad: mis paremust wõib meile ja wabariigile anda Marx — katoliiklaste feskpartei kandidaat, kes käis alati keisri jutul?

„Metfit laine poliitilisi kirefi ja sõnastõlke ujutas üle meie wanad riiklikud waated ja häwitas wähtawasti kõik pühad traditsioonid. Kuid see laine kaob“, kirjutab Hindenburg oma mälestustes.

Wõitlus, mida pidas praegu Saksiamaa ei otusta weel Hohenzollernite monarkia uuesti ülesseadmise küsimust. Et aga kodanlik wabariik peab end kaitsema kogu jõuga selle hädaohu wastu, näitab kõige paremini, kuiwõrd täitis Saksa sõjaldemokraatia oma lubamist. Kui ei ole wõimalik tööstistele anda sõjalisemi — siis kindlustame temale wähemalt wabariigi.

Karl Radef.

Sm. Radefi arwamine Hindenburgi Saksiamaa presidendiks walimise kohta.

Rahwuswahelise seisukorra mõttes tähendab Hindenburgi presidendiks walimine wahetorra terawnemist Saksiamaa ja liitlaste wahel. Ehk küll Hindenburg ja ta taga seiswad poliitilised ringkonnad ei suuda praegusel filmapilgul wiia wälispoliitikasse muudatusi läbi, kuid Hindenburgi presidendiks walimine tähendab Vääne-Euroopale ja ühearanis Prantfusmaale, et Saksiamaa kodanluse kowenemine tähendab tagasiööramist wanale, enne sõjaajale Saksiamaa poliitikale.

Mustad pilwed Saksiamaa kohal.

(Jutuajamine Saksiamaa kommunistliku partei keskkomitee liikme Otto Nagel'iga).

Hindenburgi presidendiks walimine on suureks hädaks Saksiamale. Mida wõib anda Saksiamale 78-aastane wanamees, kes on oma wäimehe admiraal von Tirpitz mõju all! Hindenburg on järjekindel sõjapoliitika mees.

Hindenburg on awalik keisriwalitsuse pooldaja ja misjuguhest on tagajärjed, ei ole raske aimata. Saksiamaa wäline seisuford halweneb tingimata. Kätemaksimise mõte hakkab nüüd Hindenburgi walmisega jõudsa maad wõitma ja wõib wiia Saksiamad uuele sõjalisele õnnemängule.

Saksiamaa kommunistliku partei seisuford halweneb muidugi ja äärmise reaktisioon ja walge terror koweneb.

Larwis ainult meeleuletada hüüdsõna, mis seisab Hindenburgi töökabinetis:

„Tõttada ja paluda jumalat“.

Mida wõib siis Saksiamaa tööstistlaste oodata 78-aastajelt jumalapalujalt.

Kuid tuleb warsti tund, kui töörahwa hulgaad saawad olukorrast aru ja purustawad kodanluse ning sõjiaal-äraandjate iffe, ajudes kommunismi lipu alla.

Otto Nagel.

Parempoolsete ministeerium Saksiamaal.

Saksiamaa Hindenburgi kanna all.

Berliinist, 26. apr. Päälle selle, kui selgus, et Hindenburg presidendi walimistest wõitis, oli parempoolsete erakondade nõupidamine, kus otustati esialgu, et mitte tekitada halba muljet järju poliitika muutmise, jätta praegune walitus alles. Mõne aja pärast teatati tähtsamate praeguste walitsuse liikmete ajemele parempoolsete tegelased.

Nõupidamisest wõtsid osa admiraal Tirpitz, krahw Hersta ja endine riigikantsler Cuno.

Anti hääletusel kolmkümmend miljoni häält.

Berliinist, 26. apr. Presidendi walimistel anti ära üldse 30.340.000 häält, mis on 3 miljoni enam kui märtsikuul walimistel.

Sm. Starlow on jurnud.

Berliinist, 26. apr. Täna juri hätitelt S. R. W. Liidu kandidaatkonna juhataja abilise Saksiamaal sm. Starlow, 36 a. wanaduses.

Sündmused Bulgaarias.

Jugo-Slaawia nõuab Bulgaarialt seletust.

Wiinist, 26. apr. Jugo-Slaawia jaadit Bulgaarias Rastish andis Bulgaaria walitsusele ära protesti selle puhul, et Bulgaaria ajalehed jüüdistawad Jugo-Slaawiat plahwatusest osawõtmises. Jankow püüab igaipidi pehmenhada olukorda ühenduses selle protestiga.

Bulgaaria jaadit Jugo-Slaawis teatas Jugo-Slaawia walitsusele, et Bulgaaria wälisajade ministri Kalfowi sõnu ei ole dieti edasi antud. Kalfow ei olla Jugo-Slaawiat jüüdistanud jalaplaanist osawõtus. Bulgaaria siseajade minister Rusew ei esinenud samuti mitte jüüdistustega Jugo-Slaawia wastu, waid kordas ainult selles asjas arreteeritute sõnu.

Edasi tähendas jaadit, et Bulgaaria ei suurenda oma wägesid Jugo-Slaawia piiril. Tema kowendab ainult piiritahtet.

Kaewanduse tööliste hukka saamine.

New-Yorkist, 26. apr. Idaho osariigis (Bõhja Ameerika Ühisriik) häwitati gaaside plahwatuse läbi kaewanduse sisekaid, kus asuwad 2.000 meetri sügawuses 37 töölisi. Kende päästmitse ei ole ühtegi lootust, sest kaewandus on gaas täis.

Sm. Lanzaft wiidi Warssawi wangimajasse.

Warssawist, 26. apr. Täna toodi sm. Lanzaft Przemysl'i wangimajast Warssawi wangimajasse.

Ingliise laewastik Greekas.

Atheenast, 26. aprillil. Patrassi jõudis Ingliise laewastik. Ta seisab koos 6 weelusest paadist ja ühest ristlajast. Atheenasse jõudis ka Ingliise sõjamereajanduse komisjon Greeka laewastiku ja luseadmise otstarbega.

neis kohtades, kust wõiksid Bulgaaria maapagulaled, kes elawad Jugo-Slaawias, Bulgaariasse tagasi tulla.

Rusew teatas ise ka, et tema sugugi ei mõtelnud jüüdistada Jugo-Slaawiat. Sõpulistelt selgus, et plahwatusest osawõtjatele maffeti Moskwaft, said kuupalga ja erilised autasud kuritegude eest. Agitaatorid kasutasid S. R. W. Liidu ja teiste wäljamaa riikide toetust, kes andsid neile sõjariistu ja raha.

Edasi teatas Rusew, et arreteeritud on 1200 inimest. Walitus saab ka edaspidi halastamata wõitlust pidama tööstistalupoegade ühise wäerinna wastu.

Terror suureneb.

Wiinist, 25. apr. Bulgaaria kohtuminister esines rahwusfogus riigitahtet kowendatud seadusega. Selle seaduse eelõu järele karistatakse „jalanõu osanikke ja õhutajaid“ jurmanuhtlusega.

Wahetorra terawnemine Bulgaaria ja Jugo-Slaawia wahel.

Wiinist, 26. aprillil. Jugo-Slaawia pääminister Paschitsh lubas esineda parlamendis seletusega Sofia plahwatuse üle, sest Bulgaaria walitus weeretab oja jüüdi Bulgaaria sündmustes Jugo-Slaawia walitsuse ja Jugo-Slaawia Sofia jaatkonna kaela.

Poliitilistes ringkondades räägitakse, et Jugo-Slaawia walitus tahtwat esineda protesti märgutirjaga Bulgaaria walitsusele.

Wõi wäljawedu.

Riigitaubanduse wäljaweo kontor on kääsolewal aastal wäljamaale saanud 9500 tünni Siberi wõid, sellest 5000 tünni Saksiamale ja 4500 tünni Ingliismaale.

Neil päewil jaadab kontor uuesti 2000 tünni wõid Ingliismaale.

W. P. N. 14. konverents.

Etla awatub W. P. N. 14. konverents on oma tähtsuse ja tema lahenemise olemate küsimuste tõhustuse ja keeruluse poolest farnane partei kongressile. Ta koguneb just ühe aasta pärast päale W. P. N. 13. kongressi. Järjekorralise kongressini on weel 6 kuud aega. Meie ees on aga riigimajanduse määratu tõus. Meie olemine mõõdunud aastal palju tõrgemale tõusnud, kui kawatsetime ning see tingimus seab meie ette terve rea uusi keerulisi küsimusi. Seisuford töölistelassis on tuntawalt paranenud.

Partei mõju maal on kõwenenud. Selle mõju edaspidine kindlustamine nõuab seaduseandlitte muudatusi kooperatiivilise ülesehituses, maksuajanduses, wahelordades talupoegade mitmesuguste fihituste wahel. Ja lõpuks, partei on selle aasta jooksul haruldastel kaswanud, Benini kutselased on juba organisatsioonilise kaswanud, wabrik on tegelikult kujunenud partei kindluseks. Kõik see on nõudnud rea organisatsiooniliste abinõude tarwitusi. 13. kongress märkis neid üldistes joontes. 14. konverentsil tuleb loffu wõtta partei-organisatsioonilist tööd ja ära märkida edaspidist teed selleks, et küsimust täiusena sügisesel partei kongressil üles seada.

Partei ja nõukoguwõimu järjekorralise ülesandeks on walmistustilude jõudude edaspidine arendamine riigis. See walmistustilude jõudude arendamine pörfab selle tõeluga loffu, et edaspidise arendamise wõimalus wana põhitapitaali arwel lõpule jõuab. Partei ja riigi ees seisab aga ülesanne — alles hoida endist arendamise hoogu, muuta seda isegi weel kiiremaks.

Sellest seisufordist läheb partei wälja, otustades konverentsil tööstuse küsimust. Kõigile on selge, misugust osa meie eelolewas töös etendama peab metallitööstus. Kui partei 13. kongress andis hüüdsõna: „Tähelepanu metalli päale“, siis peab 14. konverents tehtud tööd metallitööstuse jaluleseadimises arwema.

Maal pörfab walmistustilude jõudude arendamise küsimus praeguse ajale mitte wastawate põllumajandusliku maffu kogumise seaduste wastu. Konverents wõtab selle küsimuse tõsiselt arutuse alla.

Meie töö maal sünnib praegu waba kauba ringjooksu ja wälkawalmistuse ülekaalu tingimustes. Sarnastes tingimustes tuleb efinetsele kohale seada küsimus, kuidas kindlustada seda, et meie arendamine lähets fofialismi rada.

Selleks kindlustuseks on kooperatsioon, mis konverentsi päewakorras seisab. Tarwis teeb otfsida, kuidas kooperatsiooni edaspidi arendada, kuidas termen-

Side maaga ja G. E. Ülikool.

Side maaga jääb ikkagi nõrgaks, kui linn peab fidet maaga ainult kultuur-hariduslikul alal ja ei kindlusta majanduslikult ning tööstuslikult seda fidet. Maal tarwitab abi igakülgselt, nii poliitilise teaduse ja hariduse tõstmises, kui odawate põllutööriistade ja krediidi saamises. Sama suur tarwidus on ka põllupidamises wiifide, karjakasvatamises, tehniliste abinõude, elektri tarwitamises wõtmises ja muu kogumiste ja teadmiste järele, mis talupoja majapidamist wiljata-maks ja tööd kergemaks teewad. Põllutehnik on igal maal linna juurtööstuse tehnikast maha jäänud, kapitalism ja imperialism tarwitawad põllutööstust nii oma põhi-maabel kui asundustes ainult selleks lõpfi-lehmaks, kelle waral nad oma jaaki ahnitsewat juurtööstust üles upitafid, laiendafid ja rajufid loitafid. G. E. Nõukogude Wabariitide Riidul seisab juur töös ees tösta põllutehnikat linna juurtööstuse kõrgusele, et seega jäädawalt seda walmistust-majanduslikku wahelorda häwitada, mis linna- ja maastööstuse wahel kapitalismi arenemise käigul efile tuli.

Üheks paremaks abinõuks igakülgsel fide me loomiseks on latje-näitlikkude toetuspunktide asutamine maal, mis kui eeskujulikud majapidamised alaliselt talupoegade masside keskel asuwad ja ise katkestamata linnaga fidet peawad.

G. E. Ülikool asus wiimase abinõu teostamiseks. Kui pedagoogiline õpeasutus lajub tema pääl ülesanne olla kultuur-hariduslik tsentrum kohalike elanikkude kogule, kus juures kultuur-haridusliku töös mõiste tuleb kõige laiemas ulatuses mõista.

dada tema algaparaati juu. Kooperatsiooni küsimus on üks tähtsamatest küsimustest maal majandusliku elu kindluse roobastesse juhtimises.

Witmaks on partei wiimase aasta jooksul õige palju uusi liikmeid juure saanud. Sajatuhandaline proletaarlaste wägi on partei ribafid täiendanud. Üleelataw aeg nõuab partei liikmetelt rohket, kui warem. Konverents peab kõigile partei liikmetele juhtnõõrit andma nende edaspidiseks tööks.

Kõljuti elas partei waeluses üle, kurb konverentsile läheb ta enam üksmeelse-malt kui kunagi warem. Kuid üksmeelse, wägew, jõuline partei, kes tugeneb kõige laiemate rahwahulkade najale, kes täieliselt hindab töölise ja talupoegade liidu tähtsust ja kes kogu oma jõu annab walmistustilude jõudude tõstmiseks — jarnafel parteil ei ole ükski töö raske.

Terwitus meie partei 14. konverentsile: täielist edu tema raskele ja tähtsale tööle!

Märtsikuul j. a. asus ülikooli juhatus Leningradi kubermangus looli tarwituste kohase nõukogude põllumajapidamise otstimis-jele, waatas mitmes maakonnas majapidamisi järele ning otustas Leningradi maakonnas olewa Putilowi walla nõukogude majapidamises „Poretshje“ oma kätte wõtta.

Aprillikuul kinnitati Leningr. maakonna maakoalonna poolt mõisa üleandmise akt, mille põhjal anti üle G. E. Ülikoolile mõisa elawa ja jurnud inventaariga.

Käesolewal filmapilgul korraldatakse ette-walmistuse töös õpilaste maale saatmiseks, kelledest efinene jalk mitte hiljem kui 2. mail jõuab kohale. Mõisas kawatsetakse õpilastele kolme liiki praktikat anda, selle järele, millistest osakonnast üliõpilane praktikale läkitakse.

Ühis-konna-kommunaal osakonna õpilaste töös seisab mõisa üldises majapidamises ja fide me hoidmises kohalikkude walla asutustega ning maakonna maawalitfugega. Et lähem kooperatiiv 8 wersta eemal asub, kuna mõisa ümbruses on 4—5 küla, awab looli mõisa oma ruumides kooperatiivi mõisa ja ümbruskonna külade tarwituste täitmiseks, mille organisierimise töös läheb ühis-konna-kommunaal osakonna üliõpilaste kätte.

Loodus-agronoomia osakonna üliõpilaste praktikale seisab põllutöös ja loomade talitamis-jele, jamuti aia- ja meilaste pidamises, kogunud spetsialistide juhatusel.

Jätku-fa-industriaal osakonna üliõpilaste praktikaks on elektrijaam ühes mehanika töökogaga. Mõisa on warustatud mitmet liiki jõumafinatega. Sää on benfiini- ja naftamootorid, ei puudu ka aurumafin. Mõisa walguftab elektriga oma ruumid ja lähemat küla. Arwatamasti sügisel, kui eel-töödega jaadakse walmis, hakkab mõisa kõi-tema ümbruses olewad külad walguftama, milleks mõisa elektrijaam juuab jõudu anda, kui elanikud jõuawad aga elektriwoolu juhid sügistes fise seada.

Päale selle on mõisas weeki, rehepefju-mafin ja muud tööstusmafinaad, mis elektrijõul käiwad. Jõupump annab lähedast jõest wett kõigile mõisa hoonetele.

Mõisa ülewalpidamine ja tööasutus jün-nib üliõpilaste kommuuna korraldusel, mille aluseks wõetakse põllumajanduse kommuunade näitlik põhi-firi. See annab üliõpilastele kogumust kommuunafes majapidamises ja juurendab nende wastutust tehtud töös eest. Passiivne praktika, kus üliõpilane teeb oma kitjal alal töös isiklikult ära ja ei wastuta kogu mõisa töös eest, ei wõi käesolewal filmapilgul üliõpilaste-pedagoogifid rahuldada, kellele tuleb wõimalust anda algatusiute arendamiseks kollektiivses loowas ülesehitamises töös. Et üliõpilast kogu mõisa majapidamisesse ja kõigisse tööaladesse wiia, ot-justas ülikooli juhatus mõijat anda üliõpi-

laste kommuuna kätte, wies palgaajandude arwu miinimumini.

Üliõpilased on kohustatud iga päew kuus tundi kehafist töös tegema, kuna kaks tundi jääb teaduslikule loengutele ja praktikalistele töödele.

Mõisa endises harrastemajas korraldatakse õpe-afafond ühes lugemistoaga ja põllumajanduse kabinetiga, mida ka kohalikud küla-elanikud wõiwad tarwitada.

Ülikool kawatseb lähemal ajal pinna uurimiseks, piima ja muu produktide analüseerimiseks laboratooriumi fise seada, kus fies sellekohased praktikafised töös korraldatakse.

Mõõdunud juwel pidas ülikool bioloogi-lift jaama W. Peterhofis, jel juwel wiiafse ka bioloogiline jaam mõijas üle kohaliku looduse uurimiseks.

Töötades talupoegadega ühijel põllul, talitades loomi, andes elektrit talumajapidamisele, korraldades kooperatiivi, uurides ümbritsewat ühis-konna elu ja loodust, korraldades pioneeri rühmafid ja juhtides poliitilist elu, tungib tulewane punane pedagoog igasfe põllutöölise ja talupoja eluwal-dusesse ja aitab kaaja tegelikult kindla fide me loomisele linna ja maastöölise wahel. Sm. Lenini õpetuse teostamises külas, laialistes talupoegade massides, peab punane pedagoog omale laialist teadmist ja elukogumust koguma, ainult fies wõib tema töös mõija kanda töölise ja talupoegade walguftamise põllul.

Ar. Wallner.

Nõukogude maalt.

Rahe uue metallurgia tehase ehitamine Ukrainasse.

Ukraina metallwabrikute seisuford on jarnane, et kõige juurema töökoormawusega wõiwad nad anda 1928 aastal 90 miljoni puuda metalli.

Käesolewal aastal annawad linna metalltehased ainult 48 miljoni puuda. Turg tarwitab käesolewal aastal aga 130 miljoni puuda malmi, wõe aasta pärast aga 170 miljoni puuda.

Sellest seisufordist wäljapääsemiseks kawatsetakse kaks metallurgia tehast juure ehitada, milline kawa juba Ukraina metallitööstuse laiendamise plaani lähema 5 aasta jooksul fise on wõetud. Nende tehaste ehitamine, millest üks tuleb Dnjepri kares-tikkudele ja teine Dooni basjeni, lähes maksma 70 miljoni rubla. Tehaste ehitamisele asutakse wiibimata.

Uued fullalein kohad.

61 wersta Amajari, Amuri kubermangus leiti uued fulla lademed „Rangarot“, mille pind poolteist wersta. Fullafihki patfus on 8 neljandikku. Mõned fulla-otfifad pejewad 5—6 solotnikku fulla päewas wälja. Sinna kawatsetakse asutada Rauge-Jda kaubanduse osafonda.

Esimene mai Eestis.

P. Peterson.

1919 aasta.

Laialipillatud töölise hulga wahenesid iga päewaga. Ühed tiriti wangikongi, teised saadeti sõjawäljale, aga kolmandad põgenesid maalt wälja, et pääseda kodanluse ikke alt. Kõige selle tagajärjel rehendas Eesti tööministeerium 1919 a. märtsis, et üleüldine töölise arw ei ulata Eestis mitte üle 14.752 inimese. See oli muidugi töölise arw, kes olid kusagil ettewõttes töö, aga ega's polnud lahtilastud töölised maa päält kadunud, — nad olid laialipillatud mööda maad. Tallinnas, kui keskkoahas, oli wabrikutes waevalt 5000 töolist.

Arwuliselt oli Eesti töolisteklass 1. mai liginemisel säarases seisukorras. Poliitiliselt oli ta aga eelmise aastaga wõrreldes palju tugewamaks muutunud. Tal oli oma partei — kommunistlik partei. Tal olid ametiühisused. Ta oli poliitiliselt pää jagu kõrgemal juba selle tõttu, et organisatsioonid töötasid, aga päale selle ei läinud asjata mööda pooleaastane waewlemine oma kodanluse ikke all.

Aga ka kodanluse seisukord oli paranenud. Ei olnud enam waenlast Eesti piirides. Sellest hõiskas iga kodanlik ajaleht üheskoos sotsidega uulitsanurgal. Tal ei olnud enam waja waikselt päält waadata, mida töölised nõudsid, waid nad wõisid minna pääletungimisele. Ja see pääletungimine algas 1. maist 1919 a. täiel aurul.

1. mai ettewalmistust tegi awalikult 1919 a. ametiühisuste kesknõukogu. Ta tegi ettewal-

mistust üleüldiseks streigiks ja meealawalduse läbiwiimiseks. Kommunistliku partei hüüdsõnad ja tema poolt ülestõstetud nõudmised, mis leidsid wäljendust 1. mai üleskutes ja „Kommunisti“ esimeses numbris, wõeti kogu Tallinna töowäe poolt omaks ja seati üles kodanluse wastu.

Kodanluse teenrid — sots.-rewolutsionäärid — waatasid rõõmuuigega päält ja läksid isegi walitsuse juure töolisteklassile luba küsima 1. mai pühitsemiseks! Ei wõinud see sots.-rewolutsionääri hinge põhja mahtuda, et nad wõtawad osa 1. maist, kui selleks ei ole luba asutawalt kogult. Päälegi tahtsid nad, et walitsus omalt poolt pühitsemisest osa wõtaks ja 1. mai riigipühaks kuulutaks. Kui sots.-rew. nurumise midagi wälja ei tulnud, siis asusid sotsid platsi. Ja sotsidele naeratas õnn näkku. Walitsus kuulutas 1. mai rahwuslikuks pühaks ja nõudis omakord sotsidelt, et meealawaldust punaste lippudega mitte ei oleks. Oli ju kodanlusele see hirmutiseks, kui «wabas» Eestis korraga töölised uulitsale tulewad, punased lipud kõrgel hoiawad ja oma hüüdsõnadega kodanlikku walitsust maha karjuwad.

Ei aidanud sots.-rew. palwetamisest, ei sotside haledast manitsemisest ja ka mitte walitsuse päewakäsu, kus 1. mai riigipühaks kuulutati. Eesti tööline tuli 1. mail punaste lippudega uulitsale ja hüüdis waljult kogu ilmale, et tema hüüdsõnaks on kommunistliku partei hüüdsõnad, aga nimelt: «Maha asutaw kogu ja kodanluse wäewõimu walitsus!» ja «Elagu Eesti töökommuuna!»

Sm. W. Kingissepp kirjutas 1919 a. 1. mai kohta järgmist:

«Tallinna proletariaat tuli 1. mail siiski uulitsale wastu Alweri ja Asti, Päisi ja Rei, Tõnisoni ja Seljamaa tahtmist ja ilma et sotsiaalrewolutsionäärid talle selleks luba oleks nõutanud! Punased lipud lehwisid juba hommiku wara töolistemaja akendest. Sõdurid olid kasarmutes luku taga. Aga töölised tulid uulitsale. — «Jälle wingusid kuulid, töötasid püssiparad, kogu majaperemeeste ja parunite rodu oli mobiliseeritud, et ära wõtta ja puruks rebida töölise punaseid lippusid ja laiali ajada meealawaldajaid. Töolistemaja oli kui sissepiiratud kindlus ja iga nälgunud proletaarlane wõis näha, et täissõnuid nuumikuid Eestis wähe pole!» — nii kirjeldas seda «rahwuslikku püha» meie 2. mai lendleht. 1. mai oli sotside ja «rahwusliku püha» täielik sissekukkumine. Isegi raudtee wabrik, mis tol ajal alles sotside mõju all oli, tuli wälja punase lipuga. Raudteelaste punane lipp, kõik lipud töolistemajast (selleks murti isegi lukus toa ukseid lahti) «konfiskeeriti» ära ja wiidi sandarmite staapi. — «Töö Häale» 1. mai number konfiskeeriti ära. Isegi kinnised koosolekud keelati ära. — Kuid kogu see «sõjasaak», edukas automaatpüssi ragistamine ja wõidurikas töölise laialiajamine — oli siiski töölise wõit. (Iseseiswuse ikke all, 1920 a., lhk. 144).

Nii pühitses Eesti töolisteklass oma päälinnas 1919 a. 1. maid ja sellest silmapilgust algawad ägedad tormijooksud kodanluse poolt töölise wastu, milleks andis põhjust waikus wälisel wäerinnal ja täieline wõimalus alustada suurt laastamist oma meeste — sotside — abil töölise kallal sisemaal.

(Järgneb).

Kuld tjerwontside walmistamine.

1. juulil hakatakse kuld tjerwontide walmistama. Leningradi rahapada sai esimese tellimise 4 miljoni kuld tjerwontsi päale.

Rõukogude kongressi algus edasi lükatud.

S. N. W. Liidu kehtivajaduste komitee juhatus otsustas S. N. W. Liidu nõukogude kongressi kokkutulemist 8. mai päält 12. mai päale edasi lükata.

W. S. J. N. Wabariigi nõukogude 12. kongressi algus on ka 7. mai päale edasi lükatud.

Reelid stipendiumid jaotada.

Rahwabariduse komisjariaadi määruse järele on teatatud üliõpilaste stipendiumist igasugused maharwamiised, üksteist misjuguiste tarbete päale, päale üliõpilaste eneste tarbete nende nõusolemisel. Reelataste stipendiumi jagamist.

Üliõpilastele ei tohi milgil tingimisel stipendiumi wähem maksta kui 20 rubla kuus tööstuskohtades ja 15 rubla teistes linnades.

Kergendused linna wälke kodu- ja käsitöölisele.

S. N. W. Liidu rahanduse rahwatomisjariaat andis rahwatomisjaride nõukogude seaduse eelnõu fiske, mis annab rida kergendusi tööstuse maksude asjus linna käsitöölisele ja kodutöölisele. Eelnõu järele antakse juuri kergendusi kodutöölisele, kes ei kasuta palgatud töö jõudu.

Pejunajed, weewidajad, forstnapühkijad j. t., kes otsekohelelt käsi- ja kodutöölise naiste alla ei käi, wabastatakse täiesti tööstusmaksust.

Enneolemata ehituste hoog Nowo-Nikolajewskis.

Tänapu aastane ehituste hooaeg Nowo-Nikolajewskis tootab enneolemata suur saama. Ehitatakse maju, mis oma suuruse poolest kõi Siberis olemad majad üle lööb. Ehitusel on suur ehitus kiutööstuse fünditaadile, tööstuspangale ja Sibrewkomile. Ehitatakse ka Kalliniini nimelise tekklinna elektrijaama ehitamist ja on ettevalmistatud kaimas weewärgi ehituseks. Waatamata sellest, et Nowo-Nikolajewsk föigest 30 aastat wana, saab temast juurem linn Siberis.

Põllumajanduse maksu kergendused tulewad ellu wiia.

24. aprillil jatkas Liidu rahwatomisjaride nõukogu 1925—26 a. ainsa põllumajanduse maksu arutamist.

Rahwatomisjaride nõukogu konstateris (tegi kindlaks), et läinud aastal ei jatatud ainsa põllumajanduse maksu kergendusi mitte küllalt laialdaselt, ja kohustas kõi liidu kohalisi orgaane maksulehede kottuseadmisel ja ainsa põllumajandusliku maksu fiskeandmisel kõi seaduses ettenähtud kergendusi tähele panna, mida antakse elanikele ainsa põllumajanduse maksu maksimisel.

Selle juures otsustas rahwatomisjaride nõukogu, et kohalikud ajutused, kes on fündilased selle otjuse wastu, wõetaks wastutusele.

Päale selle kohustas rahwatomisjaride nõukogu põllutöö rahwatomisjariaati S. N. W. Liidu rahanduskomisjariaadi administratiivrahanduse komisjoni fiske anda nende kaitseamade, seemne ja suguloomade majapidamiste ja nõukogumajapidamiste nimelirju, mis rahwatomisjaride nõukogu arwamisel tuleb wabastada ainsost põllumajanduse maksust.

Mis puutub ainsa põllumajanduse maksu kergendusesse punawälaste perekondadele, fiske kohustas rahwatomisjaride nõukogu erilist komisjoni, New-foja nõukogu ja töölise talupoegade inspektiooni esitajate osawõtul, läbiwaadada kergenduse tingimised nende föigse suuremas ulatuses.

Kewadine küliwi hoogtöö.

Käesolewa aasta mailuul küllatase maha Põhja-Lääne oblastis 419.500 pd. kaeru, 100.500 pd. otre ja 27.000 pd. linaseemneid juurijele küliwipinnale.

Seeme antakse wälja maaosajona seemnelaenu punktidest. Kaera natuura on 80—83 solobniffu, odral — 102 jol. ja linaseemneid — 116 jol. Seemne hind on 1 rbl. 23 kop. puud.

1920 aastal mõeldakse juurijale alla kuida 1.019.190 tiinu maad, j. o. 80.000 tiinu enam kui eelmisel aastal.

Gestlased S. N. W. Liidus.

Haridus häwitab pinna rahwapiimestaja tööl

Hariduse tekkloha awamine.

(Arutlusest, Ringisepa tr., Leningr. kub.)

21. aprillil oli fien Gesti poliitklubi pidulik awamine. Terwitusega esinesid felfimehed mitmete organisatsioonide poolt.

Kõit terwitajad näitasid ära, misjuguine tähtsus on poliitharidusele ja klubil praegusel fllmapilgul maal ja ühise Rõukogude Liidus. Pärast istangut korraldas näitering näitemängud: „Wastutawa töölise naine“ ja „Mis ime see on.“

Näitemäng näitas ära, kui tarwilik on harjutus. Tuletan meele ringide juhtidele, et tarwis on rõhlem harjutada.

Ita piduline.

Tarwis tööle asuda.

Agara tööga rajate tee paremale tulewikule.

(Loktuja wald, W. Lufi tr., Pihwa kub.)

Selles wallas on kolm asundust, nimelt Sredne, Põlenditu ja Kasjawitsa, mis seisawad üksteisele õige ligidal.

Nende asunduse ühendajaks ja tekklohas on Goritski küla nõukogu, kes asub Dsi-powa Seloos. Ühise elab fien eestlasi 90 perekonda, umbes — 500 hinge.

Selle piirkonna eestlased on kultuurilist tähta maha jäänud. Ei ole Gesti kooli ega klubi, puudub lugemistuba. Ajalehti telliwad mõned üffitud. Suurem osa ainnitkudest ei saa weel ajalehe tähtsusest arugi.

Ühiskondliku elu puudus mõjub föigse halvemini noorte päale, kes oma woba aega ei osta päale tantsumillegi kasulituma päale ära tarwitada.

See oluford mõjub ka talupoegade majandusliku elu päale, sest nad ei saa tudwuneda oma majapidamise tektmise wõimalustega.

Kas ei oleks aeg „pühast mehest“ lahti saada.

Siin oli toimajel lihawõtte pühäl, 21. apr. küla koosolek, kus esinesid Leningradi kom. ülikooli õpilased wäitjete kõnebegas: sm. Efrim — rahwuswahelise poliitika ja sm. Jllak — lihawõtte pühade tektimisest.

Päale kõnebe wõttis ka „püha mees“ sõna ja rääkis, et ilma jumala tahtmata ei fünni midagi ja ifegi praegune riigiford olla ehitatud Kristuse õpetuse järele.

„Pilased näitafid teaduse põhjal ära, et „püha mehe“ seletusel puudub igasugune alus. Koosolejad awaldasid ka tahtlust musta rongi seletuse üle ja mõned rääkisid temale wastu.

Arutlusalastel oleks tarwis teiste asunduste eeskujul „pühast mehest“ lahti ütelda.

Djawõtja.

Puhastage samogonni.

(Muhomitsa asundus, Meduschi wallas, Leningr. kub.)

Asunduses elab umbes 15 perekonda eestlasi, kes juuremalt jaolt 1914—1920 aastate wahel fika elama on asunud.

Waatamata seepäale, et asunduses on mitmed ifitud, kes oma hariduse ning arenemise tõttu wõiksid kultuurilist tööd elustada, on asunduse ühiskondlik elu furnul punktil. Pääpõhjuseks fien on jamogonn, mida enamasti igas talus hoolega aetasse.

Samogonni häwitaw mõju on fien kohutaw, mis eriti fimejete noorte seas filma paistab. Mitmed perekonnad on jamogonni mõjul põllutööst loobunud ning mitmesuguste mustade ifitute „äri“ ajama hakanud.

Et asundust ispuulifust langemisest päästa, peawad kohalikud ühiskonna tegelased selle asunduse päale erilist tähelepanu pöörama. Samuti peab soowima, et kohalik miilitsa-walitus fien energilifemaid jamme astuks jamogonni häwituseks.

Muhomitslasebl Rabelege wälja jamogonni mädamüllast, tellige ajalehti. See awab teil fimejate ning teie nädete kat kaugele fete elust maha olete jäänud.

Talja.

Lubamata tegumisi.

(Salme asundus, Rautlaa küla.)

Salme hariduse felfis kawatjes 5. apr. pidushtu toime panna. Kuulufused olid juba wälja kleebitud, kuid pidupäewa hommikul ütles pajunakoori juhataja M. Kamma mängimast ära ning ei toonud fets wabandawaid põhjuseidki ette. Sarnaselt on kodanik Kamma ju enamalki teinud.

Eäherdune tegumisi üffe ifitu poolt on täiesti lubamata ning sellele tuleb piie panna, et niifugused juhtumised enam ei forduts.

Wirda.

Hans Pihlaf

26. aprillil 1925 a., kell 3 õõfel, juri feflwa ja raske kopuabigufe tagajärjel W. R. P. liige ja E. E. II kurf. äppur Hans Hanfu p. Pihlaf.

Hans Pihlaf fündis 5. juulil 1894 a. Liwimaal, Wiljandi tr., Wõõfiku wallas, „Eifette“ peeglimabriku sepa pojana. Et wanemate majanduslik seisuford wilets oli, fiks anti wälke Hans kaswandikufs. Päale kaswanemate jurma oli Hans funnitud tagasi tulema oma isa juure.

Warsti päale feda kaotas Hanfu isa õnnetu fide läbi oma terwise nimetatud wabrikus ja ei juutnud enam perekonda toita, mille-pärast juba Hans warakult pidi omale ülespidamist otfima. 14-aastase poiffefjena 1909 a. astub ta Tallinnas lufusepa meistri Kuhlbergi juure õpipoiffiks.

6 aastat töötades nimetatud meistri juures, elas Hans kõi need wiletufused läbi, mis selleaegsetel õpipoiffitel tuli läbi elada. See mõjus noore, tumbelise poiffi päale, kes püüab oma oluforda sellega parandada, et jätab lufusepa töõfoja maha ja lähleb laewa päale paremaid elamistingimust otfima. Kuid meremehe elu ei näi talle meeldima ja Hans igatfieb jälle endise ameti järele.

1915 a. jätab meremehe elu kõrwale ja asub Tallinna jadama wabriku lufusepana töõle.

Töötades juures wabrikus näeb ta, et töõliste oluford fugugi parem pole, kui endises Kuhlbergi lufusepa töõfojas, ja iga jammu pääl töõlistega kofku puutudes tuleb Hans felfufele, et temal ja ta ametiwendabel oma oluforra parandamiseks ja organifcerimiseks puuduwad teadmised. 1915 a. fülligef astub ta Tallinnas asuwa haridusfelfi õhtufur-fufte õpilaseks, et oma puudulifst haridust täiendada. Päewal rasket tööd tehes wabrikus ja õõfel äppides, näeb Hans, et ta kõi feda laialifst teadust felfuiffil ei juuda omandada ja ta paneb juuremat rõhku ajaloo õppimise päale, mida ta arwas, kui töõlilese rõhlem tarwis minemat. Nii töõtas Hans päewal ja äppis õõfel kuni 1917 a. weebuaru rewolufioonini.

Weebuaru rewolufioonis näeme feda jadama tehastes ja mujal, kui flassiteadwat töõliffi oja wõimast. Astub enamlaste partei liikmeks ja wõtab Otkoobrirewolufiooni läbiwõimise elawalt oja. Siin näeme feda punakaardiwälafefena ja kui Rõukogu walitufje teostajad mõifate ülewõtmises, kuid ootamata pidi Hans felle töõ poolfeli jätma ja weebuaruifil 1918 a. jaadefafte Hans ühes teiste punakaardiwälafestega Keila jaama, jaksfaste ja teiste walge-

Wäljarändamise wõimalustest Siberi.

Wastus küsimuste päale.

(Estonia küla, Altai kub.)

Estonia küla asus 26—27 aastat tagasi fika tihija lageda maa päale, kus ainnult kirgiffid karja pidafid (maa oli fefiritoja omadus), Altai mägede jalale. 8 wersta külast lõuna poole algawad Altai mäed. Küla asub tafafe maa pääl ja wälke jõgi jootfieb külast läbi. Suur Tšarõffi jõgi piitab hobufe raua moodi õhtu ja põhja poolt feda raiwoni 8—25 wersta kaugufelt, mis ka kuiwa fuwega wihma eemale ffinub. Sigemad raundee jaamad ja juuremad põllumafinate ladud on 45—65 wersta kaugufel. (Warnaui linn on meilt 180—200 wersta). Külas on 75 talu.

Estoniast 5 wersta põhja poole asub teine Gesti külate „Komisjarowka“ 20 talu ja kolm wersta hommiku poole piiflene põllutöö artell „Kewade“, kes hääbe juhtide puudufel majanduslifku tiifikut pöeb.

1924 aasta fülligef oli fien maa jagamine ja iga hing fai 5—6 tiinu kõlblikku maad. Mõned jämedamad mehed, kes enne wanal ajal pidafid 100—200 tiinu maad

ühe pere päale, arwawad, et hingemaad wähe on ja tahawad kewade juuremaid maafohti otfima minna.

Bõld annab wiletsa harimifega (1 fford künda ja feggi kewade) hää aastaga 60—80 puuda nifu eht kaera tiinu päält. Wiljad on fien nifu ja kaer, muud wilja nagu hirje, oder, hernes ja muud jarnast wilja tehafje natufe oma jaoks. Maad haritafje fien weel isa-ifade wiiffil, keerab kewade wähe ringi, wistab seemne päale, et küll ta kaswab, aga kuiwa aastaga kaswab ta ka töõ järele.

Maad jäi järele meie kolmest külast päale 100 tiinu ja kufu päale wõib asuda kub. maaosajona lubaga. Ehitufe mets on fiit 60—70 wersta kaugel, haad 8—10 wersta, kiwid niifama. Eõnnikut fien põllule ei panda — lähleb kütters.

Suurem fifeetulet on fien karjast ja piimaft, mille tõttu ka ühifufe wõiwabrik rahulodawalt töõtab. Läänud aastal töõtas ta päale 20.000 pd. piima ümber, millest päale 1.000 puuda wõid wälifurule faatis. Tänapu loodame poole juurede lifada, fefst loomi on juure kaswanud.

Wana fänd.

Leningrad.

Asi, millest ära ütelda ei tohi.

Meil puudub sm. W. Ringisepa ft, Gesti töõlisteliitumise heledamast tegelafest, korralifud näõpõlbid, rääkimata weel rinna-fufufi. Nüüd on Leningradi Gesti sm. Ringisepa nim. haridusmajal forda läinud ififut leida, kes sm. Ringisepa ifitlifult tundis ja kes walmis on tema rinnafuju walmistama. See on juhuf, mis wõib olla tulewikus enam ei fordu. Haridusmaja ei juuda aga rahalifelt fellest üle faada. Sellepärast peafid kõi, kes sm. Ringisepa mälestust falkis peawad, Harmajale felles asjas appi tulema. Haridusmaja juhatus palub sellega kõi neid, nii hästi ajutufi kui ka eraifituid, kes toetust anda lubafid eht feda weel teha kawatjewad, annetawad summafid lähemal päewil Haridusmaja ära tuua, et rinnafuju weel 3. mailis kätte wõiks faada.

Töödeldud wallanõukogust minema!

(Wana Skweritsa wald, Troitski tr., Leningradi kub.)

22. aprillil juba hommiku wara ilmuftid wallast inimesed walla nõukogufje oma asju diendamata. Sinna kogus 15—20 inimest. Nad ootafid tund, paar.

Nõukogu liikmed Saks ja Pakane ei arwanudti hääks kohale ilmuda. Wiimats löi kell neli ja nõukogu ufseb paubi kiini ning kõi ootajad pidid kodu tagasi pöörama.

Selgus, et need mõlemad nõukogu ametnikud jaatfid lobufalt wa fiteda taga Duderhofis päewa möõda. Pakane ainnult näitas ennaft nõukogus.

Sarnastel ifitufel, kes korratumalt oma kohufeid täidawad ja raiskawad inimeste aega niifid, fikedal töõfajal, ei wõi olla fofht nõukogus.

Roosfaja töõline.

kaardilistude bandede vastu. Pääle Keila lahingu nurjaminekut arreteeritakse teda fasklaste poolt, kui puna-aardimäelast ja „kiiremeest“ ning ajatakse Tallinna elewaatori wangi. Ule kuu aja elewaatoris kinni olles teiste „kiiremeestega“ jaadetakse Hans lõpuks Salla mõimude poolt aprillikuu algul 1918 a. Kõutogude Wenemaale. Leningrabi jõudes astub Hans, täis rewolutsioonilist waimustust Smolndis asuwa Eesti Kompataljoni 4. roodu punawäelaseks. 1918 a. mailuus sõidab ühes nimeetatud pataljoni, jm. Paltwadre juhatusel, Wrangeli väerinnale. Wõtab jäl ühes pataljoni kõigist lahinguteist osa. No-wembrikuul 1918 a. jaadetakse ta ühes pataljoni Narwa väerinnale Eestimaaale pääletungimiseist osa wõtma, siin näeme teda, kui W. K. P. liiget, Eesti wäeosades mitmesuguste wastutawate ametite pääl. Wiimati astub Hans 1919 a. Eesti ratsawäe polku, jelles polgus omandab ta kui rewolutsionäär ja wapper sõjamees teiste jeltimeeste lugupidamist ja Hans walitakse nimetatud polgu W. K. P. kollektiivi esimeheks, ühes sellega on ta ka kommunisti abilijena tegewuses.

Pääle Leningrabi väerinna liitwiderimist jaadetakse teda ühes polguga lõuna väerinnale Denikini vastu. Sääb wõtab ta paljudest lahingudest osa, kuni üleliigne töö ja sõja raskused ta terwise murravad, mille tagajärjel teda 1920 a. sügisel sõjameest wabaastatakse.

Lung horiduse järele, ilma milleta ei näe Hans rewolutsiooni teostamist, astub ta samal aastal E. T. ü. juures olewa tööliste fasklaste õpilaseks, mille ta 1922 a. lõpetab üleminekus Eesti Ped. Instituuti, kus ta tänini wiibis II kurs. õpilajena.

Ühes sellega õppis ta E. T. ü. ü., jeda lõpetades 1924 a. kewadel.

1924 aastast jaadit töötas Hans pedagoogina Eesti T. ü., niijama ka E. T. ü. ühiskondlikkude õpaine alal.

Pääle jeda näeme teda ka mitmel pool Eesti klubides, kui poliitringide organisatorit töötama.

E. T. ü. õppurkonna hulgas on Hans üks aktiivsematest tegelastest. Siin töötas ta wahetpidamata W. K. P. kollektiivi organisatorina, niijama wõtab ta ka teiste õppurkonna organisatsioonidest, kui arenenud jeltimees, aktiivselt osa ja oma otsekohejuse tõttu wõidab kõigi õppurkonna lugupidamist.

Sm. Hans Pihlaka surmaga kaotas E. T. ü. W. K. P. kollektiiv ühe aktiivsema partei liikme ja õppurkond ühe parema ja lugupeetawama jeltimehe.

Puhta rahus Hans, sinu pooleli jäänud rewolutsioonilist wõitlust jatkawad E. T. ü. kaasõppurid. A. J.

Teadaanded.

1. mail läheb Haridusmaja rongikäigule oma muusikaloori saatel ja kutsub üles kõiki Haridusmaja liikmeid ning teisi Leningradis elawaid Eesti töölisti rongikäigust osawõtmisele. Osawõtjatele antakse jellekohased tunnistused wälja enne ja pärast rongikäiku.

Rongikäigust osawõtta soowijaid palutakse neljapäewa õhtul kell 8 Haridusmaja

Wäike följeton.

Kuiwamistest ja täispuhutud põiedest.

See oli mitte hiljem, kui just na ütelda — aprillikuu 20. päeval. Siis tõusis mul jarnane tung ja mõte, et oleks õige tarwis minna ka kord kaema oma wanu tuttawaid. Aga puudust seeford ka just ei olnud, miks siis mitte minna...

Hüppasin siis ühele tramwaile pääle ja kihutasin täies hoos Petrogradi poolele.

Siinene tee oli see mul minna sinna, ühe nurga pääl olewasse majasse, kus elas nii palju eestlasi...

Oi, kuidas elu sääl fees tees! Ja see ei olnud minu tulekuga kofukõlas hää, wähemalt mulle paistis see nii. Tundsin, et kas ei tulnud õigel ajal wõi olin eesinud. Pärast nägin oma filmaga, et olid mõlemad korruga. Ja mis weel, kohe ära räägi — kõigil suured asjad ees, katju, et punuma saad.

Koh, kui juured siis suured. Ega's minagi neid wähemaks hakka tegema, kui nad just on.

Uulitsale wälja jõudes, täna sin õnne oma wäleduse eest. Wõib olla oleks jäänud munafiwiga otja ette. Deh — jeda weel tarwis! Parema lahe weli jalga!

Seda ma ka tegin ja tegin hästi. Laksin kiireks käigus üle endise Wõrje filla. Aga kus ja siis saad oma lihtsameelsuse tõttu, nii ruttu minna. Wihin nagu kinni naelutatud weel kahe filla wahel seisma jääma ja weel waatama, kes mind kaskis wõõrasse kohta kolistama minna. Näüd näe siin ja kuule seda, mis ometi suur saladus on.

Koh, ega ma siis kõiki ifka wälja ei loba. Minult toon ette need kofmetanud kohad, mis tulewikus peenemalt wälja wiilida tuleb.

Kõik need tuttawad näod, mis üksteise järgi mu filmade eest siin mööda wiiljastid, tegid nagu kiirfunktsionid ifka kunagi, kohe filma nähes, ühe wäitefe keeru ja kadusid nagu maa alla.

Mõned olid aga küll natulene kofmetanud — waatafid tantsumeerus mitu korda weel ringi ja alles siis kadusid wiiljatades.

Aga mis teha? Igale asjale on ju oma wilumusi ning harjumusi tarwis...

Sammusin mõttes edasi ja nüüd waatafin juba julgemalt neid tüüpe. Olin ainult imestanud, et nad nii närwilised. Poolkartiifult, na ütelda jofistamise moodi kõneldi. Kuid siiski oli kuulda ja jain minagi jagu, mis nad just kõnelfid. Täfati jäi küll mõnes kohas tumedaks. Aga mine jaa siis, kui lihtsureslik kõigist korruga jagu.

Millest aru ei jaanud, nende kufimuste kohta kehitasin pärast õlgu — mis jutt see nüüd oli?

ilmuda masfilije rewolutsiooni laulude laulmise ja hüüdfonade hüüdmise harjutusele.

Kolmapäeval, 29. apr., kell 8 õhtul on Haridusmaja kirjandusringi koosolek. Organisaator.

Wahetpidamata aga jala mind 25. oktoobri prospekti pääle kannud.

Siin seijatafin Anitshkowi filla pääl, kus kunstnik Kloti hobusetujud ülesjeatud on.

Nende pääle ma oma tähepanemist praegu ei pööranud. Minult meele tuli küll, et kufagilt nagu nende kufude kohta lugenud olen, et neid wõib näha ka Berliinis, Neapolis, Bariis ning Londonis. Aga see oli nagu mööda minnes. Mul olid mõtteed hoopis teiste kufude juures. Mõtlesin jeda mis ma kuulsin.

Waatafin filla päält alla ja mõtlesin, mis jutt see siis tõesti oli? Siin pole kuiwamistest juttugi — nagu jeda eelmised korrutajad jofinal jutustasid: — kuiwaks jäämine on poratamata. Ei tea miks? Kas jellepärast, et kaskolewal aastal wähe lund alla tuli, wõi miks?

Tõsi, mõnes kohas, kus on madalad jöed — juhtub jeda kuulwal juwel küll. Kuid niifugune tanaal, nagu Fontanta, mille olemine ei ripu ülewalt õhust, ei jee kuulwa! Saab ju ta omad mood hiigla jügawast Neewast, mille kofwal wäiksemad jöed, nagu kraawilejed on, nii launse kui jügawuse poolest.

Sain weel rohkem waimustatud ta woorawatest woogudest, — mis iialgi ei jeeja, waid alati edasi ruttawad!

Tuli meele, kui kindlasti ta Neewaga ühenduses on ja kõik ühifelt jagab. Kui tormid ja tuuled Neewat kufjama hakkasid, siis tõstis ka tema oma pinda ja aitas uhtuda kõike eest...

Korruga mükas teegi mulle külge — jónades: mis ja siin uurid!

Surufime käd kofku, see oli mu hää jober ja jeltimees, sellega ühes mitmel wäerinnal olime olnud, walgest Eestist pääle jne.

Jutustasin talle oma lugu, mis kuulsin ja nägin. Ta naeris lõbusalt täie häälega.

Kui kõit tähtsamad uudised olid kõnel-dud, läks jutt wäljamaa pääle, kuidas sääl wäärtpaberisi kunstnikult bõrje pääl tõstetaks, et aga hinge fees hoida.

Muidugi hinge fees, wastasin mina. Egas siis kaski jorra ei taha. Kõik pan-nakse mangu, tarwitatakse ifegi alatut wõltsimist, kui muidu enam ei jaa. Selt-simees naeratas, kuid tähendas sinna juure: iga algus on lõpu hafatus. Las nad wõltsiwad. Alalugu on meiega...

Kui siis olime juttu puhtudes kaunis tüti maad ära kofpinud. Tegime lohtumist.

Jse mõtlesin, ega iga jalutuskäigus nii palju ei näe ja ei kuule, nagu täna jeda kuulsin ja nägin — kõit mu wanad tuttawad olid ülespuhutud, nagu kuiwama pandud põied! Stilus.

Petrogradi-Witburi poole Eesti klubi markijilikku ringi järjekordne istang on teisipäeval, 28. aprillil j. a. kell 8 õhtul jm. Wallneri juhatusel.

Teisipäeval, 28. apr. on Haridusmaja noorte jektjiooni koosolek.

Kõigile Luuga freifis olewatele õpe-himulistele, kes soowiwad kaskolewa aasta sügisel Leningrabi järjmistesse Eesti õpajutustesse pääjeda: 1) Lääne Tõõrahwa Kommunistliku Klubi, 2) 1. aifme parteikooli, 3) Eesti Tööliste Fakulteti, 4) Internationaalfesse jöjawäe-kooli, pöõrafu warafult teadaannetega Luuga rahwuswähemuste osakonna poole. Teadaannetes on tarwilik: täielik eluloo kirjeldus ja soowitused komandeeritawate organisatsioonide poolt.

Luuga fr. rahwuswähemuste osakonna efitaja A. P e p m a n n.

Haridusmaja teatri harjutuste järjekord.

Teisipäeval, 28. aprillil.

kell 8 3. mai lawastus.

Reisnädalal, 29. aprillil.

kell 8 3. mai lawastus.

Reisipäeval, 30. aprillil.

kell 8 3. mai lawastus (pääproov).

Tähendus: 3. mai lawastuste proo-widele tuleb kõigil teatri liigetel ilma erau-dita ilmuda).

Wast. instrukt. organisaator.

Täna teatrites:

Kladeem. riitlik operi ja baleti teater.

„Ромео и Джульетта“

Kladeemiline riitlik drama teater.

„Царь Эдип“

Kladeemil. riitlik wäiteoperi teater.

„Похитение из Серая“

Riitlik suur dramaateater

„Заровор Императрицы“

Kawamaja

„Смърть Петра I“

Teater „Юных Зрителей“.

Продажи Сканена.

Muusikaline komöödia

„Марша“

Wastafu

„Непокорная“

Konferwatooriumi jaal.

(Moskwa rewolutsioonilise teatri külastäit).

„Духодное место“.

Wastataw toimetaja: A. Trenseldt.

Wäljaandja: Eesti Kirjastuse ühifus

Pihlaks, Rahwuswähemuste klubi „Töö“ ruumides

Oktoobri nül. nr. 16.

Puhtepäeval, 3. mail j. a.

Sm. Kingisjepa mälestusõhtu

Algus kell 9 õhtul.

Sisfemineel kõigile waba.

W. K. P. Pihlaks klubi kufi agit-prop. osakonna Eesti jektjioon.

Õhtu wenda

Kustaw Kütti, pä-rit Saaremaal, üh-mandast. Kellel tema üle teateid peaks olema, palun neid edasi anda kas „Edasi“ toimetusele eht Amee-rikas ilmuba eestikeelse lehe „Uue Ajna“ talitusele, adress: c/o „Uus ilm“ — 1787 — 1-st ave, New-York.

Wiimased teated minu wenna Gustaw Kütti üle on: 1916 a. apr. elas ta Thernigowi kub. Bogari (Horap) linnas ja töötas A. T. Ku-thenbergi tubata wabrikus.

Õhtija P. Kütti.

Eesti Tõõrahwa Ülikool teatab oma liikme, kommunaari

Sm. Hans Pihlak'a

surmast, mis järgnes wõjel wastu 26. aprillil Tuberkuloosi Instituudi haigemajas kaskwa ja raske kofjuhaiguse tagajärjel.

Matmine on kefnädalal, 29. aprillil. Araminek E. T. ü. jaalif, Wastafujaar, 1. liin nr. 52, kell 3 p. l.

Õppurkond. W. K. P. ja W. K. P. kollektiivid ning E. T. ü. jubatus.

Kaskwa ja raske haiguse järele lahtus W. K. P. aktiivne liige

Hans Pihlak

Matmine kefnädalal 29. aprillil.

W. K. P. Leningrabi klubi Eesti jektjioon.

W. K. P. Leningr. klubi Eesti jektjioon.

25. aprillil lahtus pääle raske haiguse surma läbi Lääne Tõõrahwa Ülikooli Eesti sektori teaduslik kaas-tööline

Hans Pihlak

Juhatus, kaastöölisted ja õppurkond.

Dr. Grünberg

Wostanije (end. Snamensk.) nül. nr. 2, 25. Oktobri pros. nurgal, telef. 562-37 — Wastu-wõtte iga päew kella 9—12 h. m. a kella 4—8 õhtul; naisterahwastele eraldi.

Braegusaja arstimisabindud.

Sifilis (914) ja tripper (terawat. ja t.) krooniline.

Enguorgaande igatülgne arstimine.

Trihaigemaja

ffemise-, naiste-sunnitamise-, lõike-, hamba-, kurgu-, lõrma-, nina- ja jughuigufed.

Sifilis põiehaigufed, tripper.

Wastu-wõtte tunnind erialadel hom. f. 8 kuni dh. f. 9 3. Suulil (end. Sabowaja) nül. nr. 42, Sennoi nurgal. Tel. 163-31 ja 163-32.

Jusnetski haigemaja

Susnifid-nöl, 7, te-lef. 180—52. Wastu-wõtm. töifides speti. profeforite ja asstentide pooli kella 10 homm. kuni kella 10 õht. Alifjed wo-öid (naistehaigufed ja sunnitamine). Ras-tejalafete

Uuematel mel. järelewast-tamine ja teraw ja mine. Stilis 914 tripper kroonil.

Suguwõimetus masj. ja eleftri-, ham-boarstina. ja kufilid hamb. Wastide kufjum. tod.